

Nieuwsbrief Fryske Guozzeoanpak 31 oktober 2017, nummer 1

ONDERWERPEN In deze nieuwsbrief:

1. Fryske Guozzeoanpak
2. Ganzenfoerageergebieden
3. Faunabeheerplan
4. Meer informatie

Waarom een nieuwsbrief?

Er zijn veel partijen aan de slag met de Guozzeoanpak in Fryslân en er wordt goed samengewerkt. De gezamenlijke berichtgeving zal hier positief aan bijdragen.

Deze nieuwsbrief is een gezamenlijke uitgave van de provincie Fryslân en Faunabeheereenheid. Het doel van de nieuwsbrief is om alle partijen die aan de slag zijn met de Guozzeoanpak van de meest recente en afgestemde informatie te voorzien.

Wij zijn blij deze eerste nieuwsbrief aan u te kunnen voorleggen.

gedeputeerde, Johannes Kramer en Gijs Wouters (voorzitter Faunabeheereenheid).

1. Fryske Guozzeoanpak

Ganzen zijn beschermde vogels. Op dit moment doen de ganzenpopulaties het erg goed. De groei van de populaties ganzen wordt voornamelijk veroorzaakt door uitbreiding van de broedgebieden in het Arctische gebied (als gevolg van de opwarming van de aarde) en de uitstekende voedselsituatie in de overwinteringsgebieden (waaronder Fryslân). Fryslân is als overwinteringsgebied erg belangrijk voor de winterganzen. Er is veel open water waar ze kunnen slapen en rondom de slaapplekken zijn uitstekende foerageergelegenheden. Door dit 'ideale plaatje' herbergt Fryslân binnen Nederland het grootste aandeel winterganzen en is er de meeste landbouwschade. Voor Fryslân is de schade op dit moment € 12 miljoen op

jaarbasis en de omvang van de schade neemt toe. Die schade moet teruggebracht worden naar acceptabele proporties en de overlast moet verminderen.

Schade veroorzaakt door ganzen mag aangepakt worden maar moet voldoen aan strenge voorzorgsmaatregelen. Er moeten voldoende exemplaren van de soort zijn en blijven, ook op lange termijn. Verder mag het natuurlijke verspreidingsgebied niet kleiner worden en worden er eisen gesteld aan het leefgebied van de ganzen.

In 2014 is de Fryske Guozzeoanpak gestart. Uit de evaluatie van 2017 bleek dat de schade nog steeds toeneemt en om die reden is in juli 2017 een aangescherpt pakket aan maatregelen vastgesteld door de provincie. Dit pakket is gebaseerd op iets minder beschermen en meer mogelijkheden om schade te bestrijden en te voorkomen.

2. Ganzenfoerageergebieden

Waarom is er foerageergebied?

Ganzen horen bij Fryslân en het zijn beschermde vogels. De provincie heeft daarom een wettelijke verplichting om beschermingsmaatregelen te nemen. Dit wordt o.a. gerealiseerd door de foerageergebieden. Het doel van de foerageergebieden is dat de ganzen er in alle rust kunnen eten en verblijven. Als de ganzen in deze foerageergebieden zitten, vliegen ze minder vaak op. Uit onderzoek blijkt dat de kolgans bij elke keer opvliegen veel brandstof verbruikt (tot wel 15% van zijn lichaamsgewicht). Dat wordt aangevuld door weer extra te eten. Het is belangrijk dat de foerageergebieden aaneengesloten liggen, zo dicht mogelijk bij de slaapplekken, op de voorkeursplekken van de ganzen en met zo weinig mogelijk versturende omstandigheden.

Aanmeldingen

De provincie heeft op 17 oktober 2017 de ganzenfoerageergebieden vastgesteld voor de periode 2017-2020. Grondgebruikers konden zich hiervoor vrijwillig aanmelden. De Agrarische Natuurverenigingen hebben de contacten gelegd met de potentiële deelnemers en de coördinatie van de aanmeldingen verzorgd. Er is 6000 hectare meer aangemeld dan er areaal beschikbaar was. Ruim 300 grondgebruikers moesten dan ook geheel of gedeeltelijk teleurgesteld worden. Hun verzoek kon niet gehonoreerd worden. Op de website: www.fryslan.frl/ganzenfoerageergebieden staan de percelen die als foerageergebied zijn begrensd. De provincie heeft uiteindelijk de bijna 700 grondgebruikers geselecteerd waarmee ongeveer 21.000 ha foerageergebied is ingevuld. De gebieden zijn geconcentreerd rondom de slaapplekken. Verder zijn ze zoveel mogelijk aaneengesloten en robuust zodat de invulling van rust, ruimte en voedsel ook goed tot zijn recht komt.

Waarom kan er niet meer foerageergebied bijkomen?

De afgelopen decennia is er een beleid gevoerd waarbij ruim aandacht is besteed aan de beschermingskant van het ganzenprobleem. Daarbij is ook een ruime hoeveelheid foerageergebied aangewezen. Uit de onlangs uitgevoerde evaluatie blijkt echter dat het beleid van veel opvang en veel beschermen er niet toe leidt dat er een afname van schade is. Integendeel, de schade neemt steeds verder toe en ook het aantal ganzen groeit. Het aantal verjaagacties van de jagers neemt af. Blijkbaar reageren de ganzen op meer foerageergebied door nog langer te blijven en meer schade te veroorzaken. De provincie wil een schadereductie van 5 – 10% per jaar realiseren. Hiervoor is een pakket maatregelen

vastgesteld. De beperking van het aantal hectares foerageergebied is daar een onderdeel van.

Wat betekent dit voor de grondgebruiker buiten het foerageergebied?

Er zitten ook ganzen op percelen die niet binnen de begrenzing van de ganzenfoerageergebieden liggen. Grondgebruikers van die percelen kunnen daar een tegemoetkoming in de schade krijgen als ze de ganzen verjagen (met ondersteunend afschot). Als er toch schade ontstaat, kan er een tegemoetkoming worden aangevraagd bij BIJ12-Faunafonds. Op de site van BIJ12-Faunafonds www.bij12.nl staat alle informatie over dit onderwerp. Daar staan ook de voorwaarden en vereisten. In grote lijnen komt het er op neer dat een grondgebruiker leges (behandelbedrag) betaalt van € 300,- voor het in behandeling nemen van de aanvraag voor een tegemoetkoming in de schade. De tegemoetkoming in de vergoeding van de schade bedraagt dit jaar 80%. Verder moet de grondgebruiker wel rekening houden met de ganzen in de foerageergebieden, die mogen niet verstoord worden.

3. Faunabeheerplan

Het Faunabeheerplan beschrijft hoe de Fryske Guozzeoanpak wordt uitgevoerd. Het plan gaat dus vooral over de vraag 'hoe voeren wij het ganzenbeleid gezamenlijk en als individuele partij uit'. Het Faunabeheerplan heeft een wettelijke status. Het moet worden goedgekeurd door de provincie. Tegen deze goedkeuring kan bezwaar worden gemaakt.

De Faunabeheereenheid (FBE) heeft een aanzet tot een nieuw faunabeheerplan voor ganzen opgesteld. De Wildbeheereenheden (WBE's) die een belangrijke rol in de uitvoering spelen zijn daarbij gehoord. Ook de agrarische achterban heeft belangrijke inbreng geleverd. De FBE heeft de aanzet tot het faunabeheerplan op 25 oktober naar de provincie gestuurd. Het bespreken van deze aanzet vergt zorgvuldigheid en nog de nodige tijd om tot provinciale goedkeuring te komen. Daarmee is het niet gelukt om op 1 november 2017 het nieuwe faunabeheerplan vastgesteld en goedgekeurd te hebben, hoewel alle partijen zich daarvoor hebben ingezet. De Guozzeoanpak is complex, grijpt op onderdelen in elkaar en heeft betrekking op meerdere partijen (boeren, jagers en natuurorganisaties). De partijen die met het Faunabeheerplan aan de slag waren hebben zich tot het laatste moment ingezet om tot een breed gedragen faunabeheerplan te komen. Het resultaat is dat er een duidelijk signaal van de uitvoerende partijen is gekomen met suggesties en nuanceringen op de Fryske Guozzeoanpak.

Wat mag wel? Wat mag niet vanaf 1 november?

Omdat het nieuwe faunabeheerplan nog niet is goedgekeurd, kan er onduidelijkheid ontstaan over de vraag 'wat mag wel en wat mag niet'. Immers in de Fryske Guozzeoanpak en ook in de (wettelijke) verordening staan concrete uitvoeringszaken die nog niet in een nieuw goedgekeurd Faunabeheerplan staan. De vraag is dan: wat geldt nu?

Om onduidelijkheid en discussies in het veld te voorkomen wordt het principe van zorgvuldigheid in acht genomen. Dit betekent dat er voorlopig gehandeld moet worden volgens het oude en nog in werking zijnde Faunabeheerplan. Dat geldt totdat er een nieuw goedgekeurd faunabeheerplan ligt. Dit betekent onder meer dat er verjaagd mag worden (met ondersteunend afschot) van zonsopgang tot één uur voor zonsondergang en dat er geen lokmiddelen ingezet/gebruikt mogen worden.

Een wijziging ten opzichte van vorig jaar is wel dat geschoten brandganzen nu verhandeld mogen worden. Dit is in de Nederlandse wet mogelijk gemaakt.

Verder zijn, zo lang het nieuwe faunabeheerplan nog niet is goedgekeurd, de regels en voorwaarden voor het verjagen met ondersteunend afschot, ongewijzigd ten opzichte van vorig jaar. De FBE zal dit opnemen in de machtigingen die worden uitgegeven.

De verwachting is dat het Faunabeheerplan later dit jaar afgerond is en uiterlijk 1 januari 2018 van kracht is (en daarmee ook de nieuwe ganzenaanpak).

4. Meer informatie

Heeft u vragen naar aanleiding van deze nieuwsbrief? Neem dan contact op met het Klanten Contactcentrum van de provincie Fryslân via 058 292 5925. Ten aanzien van de uitvoering kunt u ook contact opnemen met het secretariaat van de FBE via 06 504 802 01.